

Β. Θέματα

Επιλέγετε για να αναπτύξετε ένα από τα τρία θέματα!

Αναπτύσσετε τις σκέψεις σας με επιχειρήματα και τεκμήρια, διαμορφώνοντας ένα λογικά συνεκτικό κείμενο.

1^ο ΘΕΜΑ

Η κεντρική θέση του Σοπεγκάουερ είναι ότι ο έρωτας δεν υπηρετεί το άτομο, αλλά το είδος. Το άτομο πιστεύει ότι επιδιώκει την προσωπική του ευτυχία, ενώ στην πραγματικότητα λειτουργεί ως όργανο της «βούλησης του είδους», η οποία αποσκοπεί στη γέννηση ενός συγκεκριμένου απογόνου με ορισμένα βελτιστοποιημένα χαρακτηριστικά. Η ερωτική έλξη είναι μια «φυσική απάτη»: η φύση εξαπατά το άτομο, ώστε να υπηρετήσει σκοπούς που το υπερβαίνουν. Η περίφημη «τύφλωση» του έρωτα εξηγείται μεταφυσικά. Ο/η ερωτευμένος/-η παραβλέπει ελαττώματα χαρακτήρα, ασυμβατότητες και μελλοντική δυστυχία, επειδή η βούληση του είδους υπερισχύει της ατομικής κρίσης. Γι' αυτό και, μετά την ικανοποίηση της σεξουαλικής ορμής, η ερωτική «ψευδαίσθηση» συχνά καταρρέει, αφήνοντας απογοήτευση ή και απέχθεια.

Με εφελτήριο αυτή τη φυσιοκρατική άποψη για τον έρωτα, σχολιάστε κατά πόσο είμαστε ελεύθεροι-ες στις ερωτικές μας σχέσεις. Είναι, τελικά, ο έρωτας κάτι που «παθαίνουμε», ή κάτι στο οποίο «επιδιόμαστε»; Πώς εμπλέκεται, αν εμπλέκεται, η ελεύθερη βούληση στην ερωτική μας συμπεριφορά;

2^ο ΘΕΜΑ

Στο πλατωνικό *Συμπόσιο* ο ιατρός Ερυξίμαχος παρουσιάζει τον έρωτα ως μια συμπαντική αρχή, που αφορά σε όλα τα πράγματα: ανθρώπους, ζώα, φυτά, ανόργανη φύση, ουράνια σώματα, η οποία εκδηλώνει την ισχύ της σε όλα αυτά τα πεδία διττώς (διπλούς έρωσ): τόσο με «καλό» τρόπο, που έχει ως αποτέλεσμα την αρμονία, όσο και με «κακό» τρόπο, που έχει ως αποτέλεσμα τη δυσαρμονία και την καταστροφή.

Ποια είναι η αναλυτική, θεωρητική βάση, επί της οποίας γίνεται δυνατό να χαρακτηρίζονται και τα δύο αυτά αντιθετικά φαινόμενα ως «έρωτας»; Ποιο είναι δηλαδή το *ερωτικό στοιχείο* στις δύο αυτές αντιθετικές εκδοχές; Πού εντοπίζονται, κατά τη γνώμη σας, αδύναμα σημεία στη θεώρηση του Ερυξίμαχου; Ποια πτυχή της θεωρίας του θα μπορούσε ωστόσο να εφαρμοστεί και σε ζητήματα που απασχολούν τη σημερινή εποχή;

« Η ματαιότητα του κόσμου που παρέρχεται και ο έρωτας είναι τα δύο θεμελιώδη και οικεία θέματα της αληθινής ποίησης. Και είναι δύο θέματα τα οποία δεν μπορούν να λειτουργήσουν το ένα χωρίς το άλλο. Το αίσθημα της ματαιότητας του εφήμερου κόσμου κάνει έκκληση στον έρωτα, τον μόνο που θριαμβεύει της ματαιότητας και του προσκαίρου και γεμίζει και διαιωνίζει τη ζωή. Επιφανειακά τουλάχιστον, διότι στην πραγματικότητα... Ο έρωτας δε, ιδίως όταν μάχεται εναντίον του πεπρωμένου, μας βυθίζει στο αίσθημα της ματαιότητας του φαινομενικού αυτού κόσμου και μας κάνει να μισοβλέπουμε έναν άλλον, όπου το πεπρωμένο έχει νικηθεί και βασιλεύει η ελευθερία.

Τα πάντα παρέρχονται! Αυτή είναι η επωδός όσων ήπιαν από την πηγή της ζωής, με τα χείλη στον χείμαρρό της, όσων δοκίμασαν τον καρπό του δένδρου της γνώσης του καλού και του κακού. Να υπάρχουμε, να υπάρχουμε αιώνια, να υπάρχουμε χωρίς τελειωμό! Δίψα υπάρξεως, δίψα περαιτέρω υπάρξεως! Πείνα του Θεού! Δίψα του αιωνίου έρωτα, του έρωτα που μας κάνει αιώνιους! »

UNAMUNO, Miguel de (1864-1936)

[1912] *Το τραγικό αίσθημα της ζωής*. Μετάφραση Η. Π. Νικολούδη.
Αθήνα: Εκδόσεις Printa / Στις Πηγές της Γνώσης (2013^ο). Χωρίς από τη σελίδα 61.

« Αυτή η αρρώστια [σσ. ο έρωτας] είναι ένα παροδικό κακό.

Και θα μπορούσαμε αρκετά εύστοχα να την παραστήσουμε ως εξής:

Όταν πέσει παγετός στη χώρα, τα παιδιά

σπεύδουν να αρπάξουν με τα χέρια τους έναν ομορφοκαμωμένο κρύσταλλο,
νιώθοντας στην αρχή πρωτόγνωρη απόλαυση.

Στο τέλος όμως η ψυχή τους ούτε θέλει να τον αφήσει

ούτε και νιώθει βολικό το λάφυρο να παραμείνει στα χέρια τους.

Έτσι και τους εραστές ο ίδιος πόθος

τους προτρέπει πολλές φορές να πράξουν και να μην πράξουν. »

ΣΟΦΟΚΛΗΣ (496-406 π.Χ.)

Απόσπασμα από το σατυρικό δράμα *Άχιλλέως έρασταί* (149 Radt),
κατά Anne CARSON [1986] *Έρωσ ο γλυκόπικρος*. Μετάφραση Ανδρονίκης Μελετιίδου.
Αθήνα: Εκδόσεις Δώμα (2019^ο). Χωρίς από τη σελίδα 146, σε απόδοση της ΕΟΕ.

Ο έρωτας περιγράφεται συχνά με αμφίσημο τρόπο: αφενός ως μια επιδίωξη αιώνιας διάρκειας και αφετέρου ως ένα νομοτελειακά πεπερασμένο και εφήμερο πάθος. Με αφετηρία τα αποσπάσματα που σας δίνονται και με βάση τις θεωρητικές προσεγγίσεις που έχετε μελετήσει, να τοποθετηθείτε στο ζήτημα της αιωνιότητας που αξιώνει ο έρωτας, σε αντίθεση με την εφήμερη επιθυμία. Θα έχουν εντέλει την ίδια ή διαφορετική προέλευση;

Τέλος διατύπωσης των θεμάτων.

Καλή δύναμη και φρόνηση!